

HETI SZEMLE.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:	
Egy évre	6 korona — fillér
Félévre	3 " —
Negyedévre	1 " 50 "
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre	4 korona.
Egyes szám ára 20 fillér	

Felelős szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések, stb a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (Deák-tér 19 szám)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel
Nyilvántartási szám 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

A „Pázmány-sajtó” költözik.

A Pázmány-Sajtó mostani Deák-téri helyiségéből

Rákóczy-utca 25. sz.

házba költözik át.

Az átpakolódás már holnap kezdetét veszi. A kinek tehát ezután a **Pázmány-Sajtóban** vagy lapunk **szerkesztőségében** lesz dolga, a jelzett épületben kell keresnie.

Ő még nem halt meg.

Agyonütötték. Megnézték, hogy igazán meghalt-e, s úgy látszott — igen. Akkor eltemették, nagy tort rendeztek a tiszteletére. De nem gyásztor volt az, hanem hasonlított az örömlakomához. El volt ragadtatva az egész család, hogy megszabadult tőle és ujongott a végzet mámorában. De nem!!! Akadtak egyesek, voltak becézett gyermekei, akik beleragadtak a kötélbe, melylyel a sirások koporsóját a föld mélyébe akarták bocsátani, hogy átadják az örök enyészetnek őt és emlékéit. Beleragadtak, vissza akarták huzni, feltörni a zárat, hogy életrekelték, mert halála jelentette az ő halálukat is. Nem használt semmit. Rálépett sirhalmára a nemzet közvéleménye, új korszak kezdett derengeni, az ex-lex örökre hirdett megteremtőjének új egyén lépett nyomába, ki a jog, törvény és igazság jelszavait írta fel a kibontott zászlóra.

Nem áztatjuk magunkat frázisokkal. Nem mondjuk, hogy sikerrel vivta meg azt a harczt, melyért kivonta fegyverét. Az az egy azonban bizonyos, hogy Magyarországnak ilyen tisztességes kormánya talán még nem volt soha. És felkeltek ellenségei, az árván maradt porontyok, hogy kicsavarják kezéből azt a fegyvert, melyet e renegátok felejtethetetlen emlékü pártfogójuknak szívébe mártottak.

Nem halt meg, csak alszik, — visszahozzák őt. A győzelem mámorában úszott már kicsinyke táboruk, mely az aknamunkára — ugylátszik — minden időben kész. A Bánffisták kijátszották kártyájukat a Széll-kormány ellen az utolsó tromfig. Ex-lexet akartak teremteni,

hogy feketelelkű vezéroket tisztára mossák, hogy a kormány január elsejére fizetéképtelen legyen és kényszerüljön helyéről távozni. Ugyanazt a sirt ásták lábai alatt, melybe a nagy Bánffy beledőlt. Nem sikerült, — kifogyott a puszkapor. A nemzet jobbjai nem akartak odaállani ágyutölteléknek, hogy bombázák velök a magyar alkotmány sánczait. Jól tették. Megjelent előtök a korrupció nyomorult szelleme, látták, amint erőszakos kezét kinyújtotta a kormányrud után, hogy ismét békóba hajtsa a nemzetet. Látták és megijedtek tőle.

A leszerelt obstrukciónak azonban rendkívül sok tanulsága van. Az egyik symptoma az, hogy a Széll-kormány napjai meg vannak számlálva, hosszú életet nem lehet neki jósolni. A kiegyezés, a katona javaslatok, az udvartartás költségeinek felemelése mindnegannyi Achilles-sarkok, meg fogják mozgatni az egész nemzetet. Más választás nem lehet a kormány előtt: vagy kielégíteni a nemzet aspiratióit, vagy távozni helyéről. Végtelen bonyodalmak előtt állunk, annyi bizonyos, melyekből ugyancsak nehéz lesz megtalálni a kivezető utat. Nagy rázkodtatások fognak bekövetkezni úgy fent, mint alatt. Szinte hallani véli az ország a felkorbácsolt szenvedélyek háborgását, sőtétül a politikai élet láthatára épen úgy, mint mikor viharra készül a természet.

A másik tanulság az, hogy a nagy halott szelleme most is ébren örködik, remél, bizik, talán meg van győződve, hogy diadallal fog visszatérni arra a helyre, melyről csufosan letaszították. Mi nem adunk hitelt látomásainak, sőt az abszurdummal határosnak tartunk ilyen alakulást, tény azonban, hogy kapaszkodása még sok keserűséget fog okozni az országnak.

Csatlósai vannak, nem némultak el, nem szüntették be aktiójukat, a jövőben fokozott erővel fognak kitörni és bizonyára abban a pillanatban, mikor legkényesebb lesz a helyzet, mikor legkönnyebbnek látják célrajutásokat. Nehéz felejtetni azt a boldog időt, mikor hizlalták magukat a nemzet zsirjából, mikor vasmarokkal ragadtak torkába, hogy kiszorítsák belőle az életerőt. Egy érdek lebegett szemeik előtt: fennmaradni a hatalom magaslatán, hol kényök-kedvök szerint zsákmányolhatják ki az ország erőforrásait.

Résen kell lennünk. Legyen résen minden hazafi, hogy a nem-

zet pióczáinak ezt a legveszedelmesebb fajtáját tüzzel-vassal, de mindenáron sikerüljön kipusztítani hazánk földjének dicső honfiainak vértől szentelt talajából.

Ki lesz a főkapitány?

Ez a kérdés már ugyyszólván aktuálissá vált és rendkívül élénken foglalkoztatja az egész város társadalmát, miután a volt főkapitány lemondásának elfogadása kétséget alig szenvedhet. Nem a szavazópolgárok erőinek összeméréséről van szó, mert ha a főkapitányt a város választaná, nézeteltérésről alig lehetne beszélni, hiszen a közvélemény egy egyén körül csoportosul, akit ismer, tisztel és nagyrabecsül, ki példás erélylyel és ritka buzgósággal a főkapitányi hivatal teendőit most is vezeti.

Azonban, hogy ki legyen a főkapitány, abba a polgároknak beleszólások nincs. Bizalmi állás lévén, kineveztetése a kormány képviselőjétől, — a főispántól függ.

Senki sincs kétségben affelől, hogy vármegyénk főispánja a várossal szemben érzett jóindulatának mérlegén teszi a kérdést eldöntés tárgyává. Hiszen ami a város érdeke, az iránt ő lelkesedését főispánságának éve alatt számtalanszor és fényesen bebizonyította. Épen azért nem is szólottunk volna hozzá a dologhoz, mert hiszen ezideig még csak egyetlen egyén volt kombinatióban, aki bizonyára a főispánnak is jelöltje, de az utóbbi napok alatt egy közzahir meglehetősen felizgatta a kedélyeket és aggodalommal tekintünk az új főkapitány kineveztetése elé.

Azt rebesgetik, hogy a belügyminiszter egy volt miniszteri fogalmazót akar Szatmár város főkapitányának megtenni. Köszönettel vagyunk a magas figyelemért, de ez talán egy kissé túlságos figyelem és olyan látszata van, mintha a választás nem a köznek, hanem csupán az illető egyénnek érdekében történnék. A látszat legalábbis mindenesetre ez, és feltételezésének jogos volta mellett vaskos argumentumok lépnek sorompóba.

Alig lehet szerencsétlenebb elhatározás épen egy rendőrkapitányi állásba olyan egyént ültetni, ki az illető vidék viszonyaival ismeretlen, aki nem tudja annak a népnek előnyeit és gyengéit, akit majd járszalagon kell vezetni és nagyon valószínű, legalább az élet napról-napra azt igazolja, hogy biztos tájékoztatást soha sem lesz képes szerezni magának. Hogy valaki rendőrkapitány lehessen olyan, aki necsak zaklatni tudjon, hanem a társadalom betegségeit gyógyítani, annak bele kell élnie magát a nép életébe, ugyyszólván ismernie kell minden egyes embert, csak így fog működése jótékony hatást gyakorolni úgy a közönség erkölcsi niveaujának emelésére, mint az igazságszolgáltatás mértékének helyes alkalmazására.

Egy város rendőrségi ügyei annyira elágazottak, hogy czélszerű vezetőség egy

egész, de valóságos szakembert kívánnak. Kísérletezések e téren rendszerint botlásokra vezetnek, melyek a legtöbb esetben nyaktöréssel szoktak végződni. És ilyenkor nemcsak az illető szenved, de szenved maga a közügy, melynek létráján salto mortaleját megeselekedte.

Nálunk Szatmáron nap-nap mellett oly rendkívüli forgalom van a főkapitányi hivatalban, mely ugyszólván minden idejét igénybe veszi, úgyhogy egy idegen embernek se az ügyvitel, se a viszonyok, se a népélet tanulmányozására fizikailag nincsen ideje, a nap, ról napra felmerülő esetek meghallgatása és a pillanatnyi segélynyújtás is próbára teszi legjobb képességét.

Epen ezért van, hogy nemcsak minálunk, de bármerre az országban az élet meg szokta örölni az idegen közigazgatási tisztviselőt. Már jöttében elkedvetlenedéssel néz reá, mintegy előre sejtve, hogy aki nem az ő szívéből nőtt ki, nem is lesz képes annak ütőerére tapintani. Neheszen fogadja keblére, és onnan minden pillanatban le is törekszik vetni, olyan mint a mostoha-gyermek, kinek szájából még a sovány kenyeret is kinésik. Tapasztalati igazság, vármegyénkbeli is több esettel tudunk szolgálni.

Ha tehát a belügyminiszter előtt kedves az ő jelöltje, küldje oda, ahol képes lesz érvényesíteni magát és tehetségeit, Szatmár városában, hol ugyszólván emberfeletti munkát kell a főkapitánynak teljesíteni, egy járattan, a helyi körülményekkel ismeretlen embernek sirját ássa meg.

Nekünk van agilis, munkabíró, arratermett emberünk, aki itt élt, itt nőtt fel köztünk, aki ismeri minden esinját binját Szatmár társadalmi és népéletének, aki szakavatott kezekkel intézi most is a főkapitányi hivatal ügyeinek vezetését, nincs tehát semmi ok reá, hogy a várost jóllehet a belügyminiszter kedvéért is problémák elé állítsuk.

Epen azért van okunk hiinni, hogy főispánunk bölcsesége el fogja találni az utat és ez a kérdés a város igényeinek és szükségleteinek megfelelő módon lesz megoldva. Felvilágosításai után a belügyminiszter is bizonyára be fogja látni, hogy sem jelöltjének, sem Szatmár városának nem tesz jó szolgálatot, ha a főkapitányi ügyvitelt viszonyainkkal tájékozatlan egyén kezébe helyezi.

Üres a színház!

A heti műsor ügyes és választékos összeállítása még mindig nem hozott olyan házakat össze, amilyeneket méltán várhatunk volna. Közönségünk még mindig nem megedett bele a színház látogatásába, dacára, hogy úgy a társulat egyesei, mint összességük és a változatos ügyes beosztású műsora legmelegebb pártfogást érdemelné meg.

Szintársulatunk boldogulása városunk becsülete s így nagyon komolyan érdemes foglalkozni azokkal az okokkal, melyek a közönséget a színház látogatásától visszatartják. Hiszen ha felismernők a valódi okokat, könnyebb volna azok megszüntetésére törekedni! Tagadhatatlan, hogy a mostani rendkívül hideg időjárás is vissza riasztja a publikum egy részét; talán ép ezért nem ismerkedhetek meg színészeinkkel, holott tudjuk, hogy a közönségre legvonzóbb, ha egy-egy kedvence kedvéért látogatja a színházat. Lehetett eleinte oka egyes lapok talán tulhajtott szigorával mesterségesen terjesztett kedvezőtlen hangulat is. Ez a félreértés azonban már eloszlott, ma már tudja a közönség, hogy társulatunk ki-

váló erővel rendelkezik, jól szervezett, s élvezetes előadásokat nyújt.

Ha tovább kutatunk, találunk több okot is.

Már évekkal azelőtt volt alkalmunk rámutatni színházunk helyár megszabásának aránytalanságára: a páholyok árai alacsonyok a többi helyek áraihoz képest. A páholyoknak külön publikuma van: hölgyekkel megjelenő családok, kik rendszerint többen együtt mennek színházba, s nem szívesen foglalnak el egy sor széket, azok öltözeteik elrendezése, látogatások fogadása stb. végett szívesen megfizetik drágábban is a páholyokat, míg ellenkezőleg fiatal embereknek, kik mozogni, ide oda járnai szoktak, nem kötik egymáshoz magukat, kényelmesebb a földszinti ülőhely. A mai árak mellett azonban 4-ed 5-öd magukkal már olcsóbb a páholy, így elfoglalják azt, s megeseik, hogy családok, kik nőikkel mennek, nem jutnak páholyhoz.

E körülmény hátránya különösen az idén szembetűnő, midőn a direktor, természetesen saját érdekében a bérleteket forszírozva az összes alsó páholyokat szelvénybérletezte. — Azok, akik nem bérletet, páholyhoz csak úgy juthatnak, ha a bérletől visszamarad, s így jó darabokhoz egyáltalán nem juthatnak, s egyáltalán nem tudhatják soha 1—2 nappal előre, hogy marad-e páholy számukra? Ha kisebb család ily körülmények közt elmegy is földszinti ülőhelyekre, nem szívesen teszi, nagyobb család azonban inkább otthon marad.

Vessen e körülménnyel számot a direktor is, de meg a színügyi bizottság is, mert ha ezt a nálunk érthetetlen színházlátogatási mizeriát gyógyítani igyekeznek, gyökeres reformoktól sem szabad visszariadni.

Nem hagyhatunk figyelmen kívül e helyütt még egy körülményt, a szabad jegyeket. Ezeket természetesen nem lehet kiküszöbölni, de lehet mérsékelni; különösen pedig arra kell törekedni, hogy a szabad jegyek személyre szóljanak, s rendeltetésükön kívül idegenek által használhatók ne legyenek; ha a jogosult nem veszi igénybe, álljon üresen, de lehetővé nem szabad tenni, hogy olyanok, kik különben nem vonhatnák ki magukat e társadalmi adó alól, módot nyerjenek az alól magokat felszabadítani.

Megvalljuk, mi még azt sem tartjuk helyesnek, ha a lapok tiszteletjegyét felváltva négyen, ötön is használják; ez is csak arra ad alkalmat, hogy 3—4 embernek mód nyujtassék megtakarítani néhány színházi jegy árát, mert így csak akkor megy színházba, ha az ingyen jegyhez hozzájut.

A társulat színházunk hirneve, városunk becsülete érdekében tartottuk szükségesnek ezeket említeni.

Még egy körülményre felhívjuk itt az érdekelteket. A ruhatár helyisége fűthető, de nem fűtik. Ez nemcsak a ruhatár személyzetére (egy asszony már beteggé hűtötte magát), de a közönségre is kellemetlen és veszedelmes, mely így jéghideg ruháit jéghideg helyiségben kénytelen felöltöni. Úgy tudjuk különben, hogy ez irányban már intézkedés történt.

A gyorsírás tanításának, illetőleg a gyorsírókör működésének története, a helybeli kir. kath. főgymnasiumban.

Irta: Csomay Győző, a gyorsírókör ez ideig titkára.

A gyorsírás értékét minden művelt ember elismeri. Egy oly művészeti ág az, amely, — a mellett, hogy tudományos fundamentumon épült teoriájával kiszélesíti s gyakorlati alkalmazásának gyorsaságával fejleszti és képezi az elmét, — minden művelt embernek írásbeli teendői intézésében

óriási előnyt s idő megtakarítást hoz; lehetővé teszi az írónak, a jogász s a kereskedelmi embernek stb., hogy dolgozatait, beszédei megírását, fogalmazásait, s egyéb írásbeli teendőit, a rendes írással való munkához képest szinte hihetetlen gyorsasággal végezhesse; számos egyénnek, sokszor igen szép megélhetést biztosít. S tudjuk, hogy a parlamentális életben is mily nagy szerepet játszik.

Mindenesetre időt, kedvet, kitartó szorgalmat igényel a megtanulása: de aránytalanul nagyobb hasznot nyújt az elsajátításáért fáradozóknak. Nem szükséges, hogy mindenki teoriában és praxisban a legnagyobb tökélyre fejlessze gyorsírási tudását; elég, ha munkálataiban, a rendes írással való dolgozásnál néhányszorosa rövidebb idő alatt a kevesebb helyen rendszeresen alkalmazhatja. Mindenesetre érdemesebb, habár sok fáradozást követeljen is, — úgy birni a stenographiát, hogy vele a gyorsan repülő szót is azonnal papírra lehessen rögzíteni. Igazi hivatása tulajdonképpen ez a gyorsírásnak.

Hazánkban legnagyobb elterjedésnek a Gabelsberger — Markovits — féle gyorsírási rendszer örvend. Gabelsberger német ember volt s évszázadok számtalan kísérlete után végre örökbecsű gyorsírási rendszert alkotott. Markovits Iván pedig azt magyar nyelvre alkalmazta. Négy évtized alatt nagyon elterjedt hazánkban. A fővárosban több száz tagu gyorsíró egyesület működik, míg a gyorsírás tanulásában s terjesztésében a vidéken a középiskolák ifjúsága jár elől.* Mindenesetre csak nemes haszonnal jár a gyorsírás elsajátítása az ifjúságra; s ők a leghivatottabbak is arra, mert korán megtanulva s használva, mint a társadalom művelt eleme, s kulturális találmányt közkinccsé teszik. Sok ifjúsági gyorsírókör s tanfolyam áll fenn az ország középiskolaiban, pezsgő belső és külső működést fejtve ki. Egész kis körük, társadalmuk, hogy úgy mondjam világuk van már a gyorsíróknak, s több ezer buzgó gyorsíróból áll az a közvélemény, amely előtt a szakkérdések tárgyalatnak s élénk megvitatást nyernek. Ki kételkedik abban, hogy a gyorsírói közélet folyásának szemlélete, esetleg a benne való részvétel a közértekezés komolyságát, otthonosságát s tanulással összekötött megfontoltságát, vitakozási kedvét ébreszti föl, táplálja és képezi ki az ifjú lelkekben?

A szatmári kir. kath. főgymnasium ifjai közül is sokan fölfozták a gyorsírás hasznát s meleg szeretettel törekedtek azt, mihelyt lehetővé lett téve, megtanulni. Előbb tanfolyamon tanulták. Pár év múlva aztán megalakult a gyorsírókör a lerakott alapokon 1893. szeptemberében. Azóta szakadatlan működéssel évről évre fennáll s e tanévben alakult meg *tizedikszor*. Ez alkalmat felhasználva röviden összeállítottam a gyorsírás tanításának s a gyorsírókör működésének történetét gymnasiumunkban. Sok ifju tette magáévá e tanintézet falai közt a gyorsírást s vitte magával az életbe.

A gymnasiumban legelőször tanfolyamilag tanították a gyorsírás az 1889—90-iki iskolai évben. *Ratkovszki* Pál, jelenlegi igazgató úr, okl. gyorsírás-tanár tanította 19 tanulóval a Gabelsberger-Markovits-féle rendszert heti 1 órában, Forrai Soma tankönyve szerint. A tanulók szép eredményt mutattak fel, úgy, hogy már a következő iskolai évben a tanfolyamra beiratkozott 28 tanuló közül vitagyorsírók is voltak. Ekkor is az igazgató ur adta elő a gyorsírást. Nemkülönböztetve a következő, 1891—92-iki iskolai évben is, ugyancsak rendkívül tárgyként, — heti 2 órában. Ekkor 26 növendék iratkozott be.

Az 1892/3-iki iskolai évben *Szlávni*s György főgymn. tanár és okl. gyorsírás tanár ur tanította a gyorsírást, mint rendkívüli tárgyat, 14 tanulóval, heti 1 órában, Forrai Soma tankönyve szerint.

Megjegyzendő, hogy ezen említett tanfolyamokon a tanulók érdemjegyet kaptak, amelyet az évi „Értesítő” is közölt.

*) Természetesen a fővárosi középiskolák ifjúsága is kultiválja a gyorsírást.

A következő 1893-iki iskolai évben megalakult a gyorsírókör. Még az 1892-3-iki iskolai év folyamán nagys. lovag *Szieber* Ede tankerületi kir. főigazgató ur, a gyorsírókör disztagja, abbéli óhaját fejezte ki, hogy az ifjuság körében alakuljon gyorsírókör. S csakugyan az 1893—94-iki iskolai év elején 46 tanuló jelentette a megalakulandó gyorsírókörbe való belépésének szándékát. A gyorsírókör 1893. szept. 19-én *Aiben* Mátyás főgymn. igazgató ur védnöksége s dr. *Fodor* Gyula tanár ur elnöksége alatt „Szatmári kir. kath. főgymn. gyorsírókör” czímen megalakult, — mint 25-ik Gabelsberger-Markovits-rendszerű gyorsírókör az országban. A kör tisztikarát a következőleg választották meg: titkár: *László* Jenő VII. o. t., előadók: *Bertha* Imre VII. o. t. és *Fodor* Antal VI. o. t., pénz- és könyvtárnok: *Braun* Ferencz VIII. o. t., jegyző: *Herman* Venczel VII. o. t. A tagok 1 kor. beiratási és 6 kor. rendes tagsági díjat fizettek. Szegényebb tanulók tagsági díj-elengedésben részesültek s tankönyvet kaptak. A kör tagjaiul a III. — VIII. o. tanulók iratkozhattak be. A tankerületi kir. főigazgató ur megerősítette a fölterjesztett alapszabályokat s a kör megkezdte működését. Az ifjuságot 3 tanfolyamba osztották (egyét a titkár vezett). Hetenkint egy rendes óra volt, két hetenkint pedig gyakorló órákat vagy összgyakorlatokat tartottak. A tagok tudásukról az időszaki közgyűlés előtt is beszámoltak, a főgymn. igazgató ur jelenlétében. *Forrai* és *Bódogh* tankönyvet használtak a tanfolyamokon.

A tagok az év végén tartott vizsgálaton szép eredményt mutattak fel; a kör az egész éven át különösebb buzgalommal és kitartással munkálkodó tagokat megjutalmazta. Az *Aiben* Mátyás igazgató ur, a kö. védnöke által jutalmazás czéljából adományozott 10 koronából a 2 rendes előadót jutalmazták meg.

Az „Országos Magyar Gyorsíró egyesület” által hirdetett korrekt-vitairási-pályázaton *László* Jenő titkár beküldött munkálataival dicséret oklevelet nyert.

A kör könyvtára már az első évben több kötetet számlált. Hálás köszönettel tartozik a kör *Bódogh* János, *Forrai* Soma és *Vikár* Béla uraknak, a kik a kör könyvtárát könyvek és szaklapok ajándékozásával gyarapítani sziveskedtek.

A következő iskolai évben 1894. szept. 14-én alakult meg a gyorsírókör, *Aiben* Mátyás igazgató ur védnöksége alatt, *Lichtenegger* József főgymn. és gyorsírást-tanár ur elnökségével. A tisztikar a következőleg alakították meg; titkár: *László* Jenő VIII., a haladók előadója: *Bertha* Imre VIII., a kezdők előadója: *Fodor* Antal VII., főjegyző: *Garsás* Ödön VIII., pénztárnok: *Róth* Sándor VIII., könyvtáros: *Mandelbaum* Jenő VI., aljegyző *Lakatos* Géza V. o. tanuló. Az év közepe táján, *Bertha* előadónak nagy elfoglaltsága miatt történt lemondása következtében *László* Jenő vette át a haladók tanítását. Hetenkint 2 óra volt. Beiratkozott 38 tanuló. A tankönyv *Forrai* és *Bódogh*-féle volt.

A titkári jelentések örömmel említik föl a tagok határozott szorgalmát. Már többen képesek az országos korrekt vitairási-stenogram-pályázaton is részt venni s 9 pályázó közül 4 nyert kitüntetést: *László* Jenő II-ik díj; *Garsás* Ödön: dicséret oklevél; *Lakatos* Géza és *Ambrózy* Sándor: III-ik díj. — E versenyre 102 munkát adtak be az ország különböző részeiből.

A könyvtárt az év folyamán több értékesebb művel gyarapították.

László Jenő titkár, a kör költségén az 1895. márcz. 24-iki tavaszi országos írásversenyre fölküldetvén, egy kőrmöczi arannyal kitüntetve tért haza.

Év végén többeket jutalmaztak meg szorgalmukért.

1895. szept. 19-én alakult meg újra a gyorsírókör *Ratkovszky* Pál igazgató ur védnöksége alatt, *Lichtenegger* József tanár ur elnökségével. Tisztikara volt: titkár és vitagyorsírási előadó: *Fodor* Antal VIII. o. t.; a kezdők előadója: *Lakatos* Géza VI. o. t.; pénztárnok: *Horváth* Gyula VI. o. t.; főjegyző: *Ambrózy* Sándor V. o. t. könyvtár-

nok: *Déry* István V. o. t. aljegyző: *Tamás* Gyula V. o. t. — Beiratkozott 38 tag.

A haladók *Bódogh* vitagyorsírási tankönyvét használták. Tanóra hetenkint 1—1 volt. Kéthetenként összgyakorlatokat tartottak.

A tagok szorgalma teljesen kielégítő volt. Feltűnő kedvvel olvasták a tagok a kör könyvtárában levő munkákat és az évben is rendszeresen járattak szaklapokat. Ez érdeklődés a könyvtár gyarapítását eredményezte.

A kör *Fodor* Antal titkárát az 1896. márcz. 22-én tartott XXXVI. országos írásversenyre fölküldvén, az egy arannyal kitüntetve jött haza.

Év végén az előadók s a szorgalmasabb tagok megjutalmaztattak.

Az 1896-97-iki iskolai évben is szép szorgalmat fejtettek ki a tagok.

A gyorsírókör védnökségét ez évben is *Ratkovszky* Pál igazgató ur vállalta el; a kör elnöke pedig dr. *Fodor* Gyula tanár ur volt.

A kör tisztikara a következőkből állott: titkár: *Mandelbaum* Jenő VIII. o. t. vitagyorsírási előadó: *Lakatos* Géza VII. o. t.; a kezdők előadója: *Ambrózy* Sándor VI. o. t.; Pénztáros: *Tamás* Gyula VI. o. t. főjegyző: *Horváth* Gyula VII. o. t.; aljegyző: *Déry* István VI. o. t., könyvtáros: *Tanódy* Endre V. o. t. Tagok száma: 57 volt.

A tanfolyamokon *Bódogh* vitairási és *Forrai* levelező-írási tankönyvet használták. A vitagyorsírási tanfolyamon a tanítási rend ez évben úgy módosult, hogy előbb 15 óra alatt az egész levelező-gyorsírást átismélték a tagok; a többi idő alatt pedig a vitairást tanulták. A szorgalom teljesen kielégítő volt.

Az előadók és a buzgóbb tagok jutalmakat kaptak év végén.

Az 1897 okt. 2-án újra megalakult kör védnökségét az igazgató ur vállalta el, az elnökséget pedig dr. *Fodor* Gyula tanár ur. Tisztviselőkkül választottak: titkár: *Lakatos* Géza VIII. o. t., főjegyző: *Horváth* Gyula VIII. o. t., aljegyző: *Tanódy* Endre VI. o. t., első előadó: *Ambrózy* Sándor VII., második előadók: *Déry* István és *Tamás* Gyula VII., o. t., pénztáros: *Mandelbaum* Izidor VI., könyvtáros: *Tasnády* Antal VI. o. t. A tagok nagyszámu (63) belépése következtében a kezdőket 2 csoportba kellett osztani. A tankönyvek ugyanazok maradtak, mint az előbbi évben. Hetenkint egy-egy rendes órát tartottak, kéthetenként pedig egy-egy gyakorló órát. A vitairók ez évben szép haladást mutattak, míg a kezdőknél kevés közöny mutatkozott, de általában e tanfolyamokon is sokan kitűntek előhaladásukkal.

A Kör zárógyűlésén disztagjává választotta *Bódogh* János urat, az „Országos Magyar Gyorsíró Egyesület” ügyvezető igazgatóját a kör iránt tanusított s tettekkkel is sűrűn igazolt különös érdeklődéséért.

A kör két tagja az 1898. márcz. 27-én Budapesten tartott országos gyorsíró versenyre fölutazott s *Ambrózy* Sándor VII. o. t. egy arany, *Lakatos* Géza VIII. o. t., titkár diszműdíjjal jutalmaztattak meg.

Az országos correct-stenogram-pályázaton pedig *Lakatos* Géza diszművet, *Tamás* Gyula és *Vörös* János dicséret oklevelet nyertek.

1898—99-iki iskolai év. — A védnökséget az igazgató ur vállalta el, az elnökséget dr. *Fodor* Gyula tanár ur.

Beiratkozott 84 tanuló. Tisztviselőkkül megválasztottak: titkár: *Ambrózy* Sándor, vitagyorsírási előadó: *Déry* István VIII. o. tanuló, kezdők előadói: *Mandelbaum* Izidor, *Bertalan* Alajos és *Csomay* Aladár VII. o. t. (utóbbi időközben lemondván, helyébe *Tanódy* Endre VII. o. t., választották meg), főjegyző: *Tamás* Gyula VIII., pénztáros: *Deutsch* Győző VII., könyvtáros: *Király* Béla VI., aljegyző: *Supka* Géza VII. o. t.

Tankönyv: a kezdőknél *Bódoghé*, a vitairóknál *Markovics-Vikáré* volt.

A tagok előmenetele teljesen kielégítő volt ez évben is.

Az 1898. nov. 6-án Budapesten tartott országos gyorsíró-versenyen a kör két tagja,

Ambrózy Sándor (150 szótagos fokon) és *Csomay* Győző (180 szótagos fokon) 1—1 arany díjat nyerve tért haza.

Az országos correct-vitairási pályázaton pedig *Bertalan* Alajos előadó dicséret oklevelet nyert.

1899—900. — Az igazgató ur ez évben is elvállalta a gyorsírókör védnökségét; a kör elnöke ez évben is dr. *Fodor* Gyula tanár ur volt.

A kör tisztviselőiül az alakuló közgyűlésen a következőket választották meg: titkár *Bertalan* Alajos VIII., vitagyorsírási előadó: *Csomay* Győző V., kezdők előadói: *Mandelbaum* Izidor VIII. és *Lakatos* Mihály VII. o. t., főjegyző: *Supka* Géza VIII. oszt. aljegyző: *Erdélyi* Géza VI. o. t., pénztáros: *Erdélyi* Béla VIII., könyvtáros: *Krompaszki* Sándor V. o. t.

66 tag lépett a körbe.

A tagdíj tekintetében ez évben újítás történt. Ugyanis a beiratási díj 1 koronáról 50 fillérré, a rendes tagdíj pedig 6 koronáról 3 koronára szállították le; hogy a tagok anyagi kötelezettségén lehetőleg könnyítve legyen. — Tanóra hetenkint 1—1 tartott, kéthetenként pedig 1 gyakorló óra volt.

Ez évben is a tagok általánosan kielégítő szorgalmat fejtettek ki; növelték kedvüket az évközben tartott versenyek s jutalmazások.

Az 1899. őszén tartott fővárosi országos gyorsíró versenyen a kört *Bertalan* Alajos titkár képviselte s 1 arannyal kitüntetve tért haza.

Az országos szabatos vitairási versenyen is résztvett a kör és pedig a következő eredménnyel: *Mandelbaum* Izidor, *Erdélyi* Béla VIII., *Erdélyi* Géza VI., és *Krompaszky* Sándor V. o. tanulók dicséret oklevelet nyertek. A sárospataki írásversenyen *Mandelbaum* Izidor VIII. o. tanuló nyert oklevelet beküldött munkálatával.

1900 szept. 18-án a gyorsírókör ismét megalakult. A védnökséget ez évben is az igazgató ur, az elnökséget pedig dr. *Fodor* Gyula tanár ur vállalta el.

Tisztviselőkké választottak: titkár és vitagyorsírási előadó: *Csomay* Győző VI. o. t., levelezőgyorsírási előadó: *Krompaszky* Sándor VI. o. t., majd pedig, a kezdők nagyszáma miatt egy másik levelező-előadói állás is rendszeresítettvén, erre kijelöltetett: *Vinkler* József VI. o. t., főjegyző: *Erdélyi* Géza VII. o. t., aljegyző: *Vinkler* József VI. o. t., pénztáros: *Szendrey* Ferencz VI. o. t., könyvtáros: *Imlauer* Vilmos VI. o. tanuló.

Beiratkozott 80 tag. Tankönyvül a kör a *Markovits* Iván vitairási és a *Bódogh* János levelező-gyorsírási tankönyvet használta. Kéthetenként 3 óra volt az egyes tanfolyamokon. A kör saját kebelében versenyeket rendezett s szép eredménnyel.

A gyorsírókör főjegyzője, *Erdélyi* Géza, a kit az „Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület” 1900. év novemberében tartott őszi írásversenyére a kör fölküldött, dicséret oklevéllel tért haza. Ugyazintén az országos egylettől hirdetett correct-vitairási-stenogram-pályázaton versenyző 3 tagot: *Erdélyi* Géza főjegyzőt, *Krompaszky* Sándor VI. o. előadót és *László* Mihály VI. o. tanulót az ország különböző részeiből beérkezett 165 pályamunka között I-ső díj fejében diszkönyvvel és illetőleg gyorsírói lapokkal jutalmazták meg.

1901—1902. A gyorsírókör védnökségét ismét az igazgató ur, elnökségét pedig dr. *Fodor* Gyula tanár ur vállalta el.

A kör 1901. évi szept. 19-én tartott alakuló közgyűlésén tisztviselőkkül a következőket választotta meg: titkár: *Csomay* Győző VII. o. t., vitagyorsírási előadó: *Krompaszky* Sándor VII., levelező előadó: *Vinkler* József VII. o. t., pénztáros: *László* Mihály VII. o. t., főjegyző: *Imlauer* Vilmos VII. o. t., aljegyző: *Fábián* Lajos VI., könyvtáros: *Finger* Béla VI. o. t.

Beiratkozott a körbe 50 tag. Hetenkint 1—1 rendes, kéthetenként 1 gyakorló óra tartott. Vitairási tankönyvül a *Markovits-Vikár*-féle, levelező-írási tankönyvül a *Bódogh*-féle alkalmaztatott. A vitairási taufo-

lyamon különösen a gyakorlati kiképzésre fektettek nagy súlyt.

A szegedi községi főgymn. kebelében fennálló testvér-gyorsírókör e tanévben 1902. márcz. hóban ülte 25 éves fennállási jubileumát s ez alkalomból országos correct stenogramm-pályázatot hirdetett. E pályázaton a gyorsírókör összes pályázó tagjait megjutalmazták: Krompaszky Sándor és László Mihály VII. o. tanulók második díjjal a vitairási részen; harmadik díjjal a levelező-irás részen; Scheffer János IV. o. t.; dícsérettel, a pályázat vitairási részén: Réthy Jenő, Scheffler János és Winkler János IV. o. tanulók. E versenyre az ország különböző részéből közel 500 pályamunkát adtak be.

A jelenlegi iskolai évben is, szept. hóban megalakult a gyorsírókör és pedig fennállása óta 10-ikször. A védnökséget ez évben is az igazgató úr vállalta el, míg a kör elnöke dr. Fodor Gyula tanár úr most is.

A kör tisztviselői: titkár: Csomay Győző VIII. o. t., vitagyorsírási elnök: Krompaszky Sándor VIII. o. t., levelező gyorsírási elnök: Vinkler József VIII. o. t. főjegyző: Fábrián Lajos VII. o. t., pénztáros: Markovits Aladár VII. o. t., könyvtáros: Klein Salamon VII. o. t., aljegyző: Vinkler János V. o. t.

Beiratkozott 50 tanuló. Tankönyvek: Markovits-Vikár vita, Bódogh levelezőgyorsírási könyve. Hetenkint két óra van.

Általános megjegyzések. A kör nagy gondot fordított arra minden évben, hogy tagjai a gyorsírási elméleti és gyakorlati ismereteiben minél jobban kiképeztesse. A szegényebb sorsú tagokat tagdíj-ellenében részesítette s saját könyvtárából tankönyvvel látta el. A kedv fokozására saját kebelében jutalom-díjas versenyeket rendezett; a tagokra buzditólag hatott, hogy a kör gyakorlottabb tagjait nyilvános alkalmakkor beszédek sikeres leírásánál látták. Az előadókat erkölcsi elismerésen kívül diadjakkal is jutalmazta. A körnek 100 kötetnél többet tartalmazó könyvtára van s szép kis tőkéje elhelyezve egy szatmári pénztárnál. A kör évről-évre járatta több-kevesebb példányban a fővárosi és vidéki szaklapokat. Mindenestre történtek minden évben évközben kilépések is; de a többség szorgalommal fokozatosan haladt előre.

A kör egyik tagja, Csomay Győző 1899-ben „A gyorsírási praxisa” címmel művecskét írt a tanuló ifjúság számára, gyakorlati kérdésekről.

Ezek után szívemből óhajtom, hogy a gyorsírókör évről-évre folytonosan virágzóan fennállva, működve, minél több művelt gyorsírót képezzen a társadalomnak!

H i r e k.

Az egyházmegye jubileuma. Több lapot bejárta azon téves hír, hogy a szatmári egyházmegye a jövő évben ünnepeli fennállásának 100 éves jubileumát. Az egyházmegye 1804-ben alapított, így a jubiláris esztendő nem a jövő, hanem az 1904-ik év lesz.

Főtisztviselők változása. Ő felsége nagyváradi Baranyay Imre helybeli dandárparancsnoknak a szegedi II. honvéd kerületi parancsnokságnál rendszeresített tábornoki helyre való beosztását, Kiss Zsigmond ezredesnek, a pozsonyi honvédgyalogezred parancsnokának a 78. honvédgyalogdandár parancsnokság ideiglenes vezetésével való megbízását elrendelte, Kotányi Henrik ezredes a tényleges szolgálatba való felvétele mellett a szegedi 5. gyalogezred parancsnokának nevezte ki.

Igazgatói kinevezés. Ő felsége a király Jaskovics Ferenc balassagyarmati állami főgymnasiun helyettes igazgatót, ki a szatmári kir. kath. főgymnasiunnál tanári minőségben évek hosszú során keresztül szép eredménnyel működött, ugyancsak a balassagyarmati főgymnasiumhoz rendes igazgatónak nevezte ki.

A bíróság köréből. Ő felsége a király Farkas Gerő nagyszalontai járásbírónak törvénytörvénybírói minőségben a szatmárnémeti törvénytörvénybírókhoz saját kérelmére leendő át-helyezését megengedte, dr. Komjáthy Gyula nagybányai járásbírói albirót a lugosi törvénytörvénybírókhoz bírónak nevezte ki.

Szemle. Schwärtner Simon ezredes, az 5. gyalogezred parancsnoka tegnapelőtt este városunkba érkezett és tegnap szemlét tartott a zászlóalj legénységére fölött.

Egyházmegyei hírek. Fedorcsik Péter fancieskai lelkész január 1-től kezdődő hatályos nyugalomba helyeztetvén, Fancieskára Köszeghy Mihály lelkész helyeztetett át. Sáros-Orosziból, a sárosoroszi plébániai javadalomra Szépi Béla volt munkácsi segédlelkész neveztetett ki.

Uj tanárok. A vall. és közokt. miniszter Bagossy Bertalan, Sándor Venczel szatmári kir. kath. főgymn. és dr. Koller János nagybányai állami főgymn. tanárokat ideiglenes rendes tanároknak nevezte ki.

Iskolalátogatás. Dóczy Imre egyházkerületi tanfelügyelő a múlt héten három napon át tartott vizsgálatot a helybeli ref. főgymnasiumban. Minden osztályt megtekintett és meghallgatta a feleleteket. Általánosságban meg volt elégedve, mit a befejező konferencián ki is nyilatkoztatott. Pénteken este a tanári kar a Pannóniában bankettet rendezett tiszteletére.

Gyászír. Zsarnói Papp Gergely berettyóújfalusi földbirtokos e hó 11-én elhunyt. A boldogultban dr. Vinnay Árpád aljárásbíró apóst gyászolja. — Telegdy Bertalan máramaroszi ref. főgymn. tanár fiatal neje, szül. Várady Emma életének 23 ik, boldog házasságának második évében elhunyt. — Özv. esopaki Csoók Balintné, szül. adorjányi és nagy-rátonyi Ráthonyi Karolina e hó 12 én délután 4 $\frac{1}{2}$ órakor Nagy Szőlőn elhunyt. Hült tetemei Kökényesdre szállítatván az ottani családi sírboltban tetettek örök nyugalomra. — Adzima András eperjesegyházmegyei ezimzetes kanonok, nyug. lelkész e hó 12-én Nagy-Bereznán elhalt.

Esperes választás. A nagybányai ev. ref. egyházmegye általános szótöbbséggel 10 évre Benesik Istvánt választotta meg esperesének.

Kinevezés. A kereskedelmi m. kir. miniszter Kertészffy János okl. mérnököt, aki jelenleg a beszterci és hercegovinai kormányzóság szolgálatában a vasúti hálózat építésénél működik, a budapesti felsőiparisiskolához ösztöndíjas segédtanárrá nevezte ki. — Horváth Istvan okl. mérnök pedig Budapestre a jobbparti üzletvezetőség mellé neveztetett ki vasúti mérnöknek.

Elöléptetés és helyettesítés. Vármegyénk főispánja Fásy Gusztáv másodosztályú törvényhatósági utbiztos első osztályúnak léptette elő, az elhalálozás folytán megüresedett nagysomkúti járásorvosi állásra pedig dr. Goldstein Ármín tiszteletbeli járási orvost helyettesítette.

Gondnokválasztás. A németi ref. hitközség a lemondott dr. Korbay Károly helyére általános szótöbbséggel Jákó Mihályt választotta meg gondnokának.

Gyászír. A szatmári kir. kath. tanítóképző intézetnek gyásza van. Kapitány István II. éves belakó növendék folyó hó 12-én hajnali 5 órakor az Urban elszenderült. Vele egy az intézet, mint osztálytársai egy vigkedélyű, jó és szép tehetségű növendék vesztettek el. A megboldogult felfogta leendő rendeltetésének célját s arra komolyan készült elő. Vidamságával s jó modorával alig egy év alatt megnyerte mindazok ragaszkodását s barátságát, kik vele közelebbi érintkezésben voltak. A hosszas betegség sem törte meg. Mindig remélt s most a halál elragadta, hogy egyesítse őt szüleivel. Temetése 13-án délután fél 3 órakor volt. Ugy a besztercelést, mint a temetési szertartást sze-

retett osztálytörök, Bodnár Gáspár tartotta az ifjúsági énekkar segédletével. Temetésén a rokonságon és ismerősein kívül részt vett az ifjúság is testületileg a tanári kar jelenlétében.

Az új rend. Minthogy a vármegyei pénzkezelés január 1-én megszűnik, a pénzügyminiszter a vármegyei pénztár és számvéviség személyzetével következőleg rendelkezett: Jeney Géza főszámvévisőt, Gallasz Ödön tb. főszámvévisőt, Ilosvay László, Simkó Géza és Márton Elek számvévisőket, Kovács Dezső és Szilágyi Lajos könyvelőt, Szépe László alszámvévisőt, Andrássy Jenő és Fliesz Henrik számgyakornokokat, Budaházy Zsigmond és Bodnár László irnokokat eddigi fizetésük és lakbérük érintetlen hagyása mellett rendeltetésre a nagykarolyi pénzügyigazgatóság számvéviségéhez osztotta be, Pokomándy Alajos pénztári ellenőrt hasonló feltételek mellett a nagykarolyi adóhivatalhoz.

Tisztelgés. A helybeli állami iskolák igazgatói Mihály Ferenc, Palády Lajos és Tar Károly e hó 12-én tisztelegtek a püspök ur Ő méltóságánál, köszönetet mondva azon kegyességeért, hogy az állami iskolába járó szegény gyermekek felruházására 100 koronát adományozott.

Bizottsági tagok választása. A vármegyei közgyűlés a megüresedett kerületekben a bizottsági tagok választását e hó 30-ra tűzte ki és választási elnököknek a kocsordi kerületbe Jákey Zsigmond orsz. képviselőt, a porcsalmaiba id. Péchy Lászlót, a zsarolyániba id. Isák Dezsőt, a felsőboldádiba Klintók Ágostont, a szaniszlóiba Boér Endrét küldötte ki.

Körjegyzőválasztás. Tiszaujlak község képviselőtestülete egyhangulag, közfelkiáltással jegyzőjének Bartók Mihály rakaszi jegyzőt választotta meg.

Elöléptetés. Az igazságügyminiszter Oláh Miklós szatmárnémeti kir. törvénytörvénybíró aljegyzőt a XI. fizetési osztály első fokozatába léptette elő.

A szalkai küldöttség. Említettük már, hogy Mátészalka közönsége polgári finiskolát akar felállítani. Öneréből azonban erre nem képes, a kormány támogatására van szüksége. E célból járt egy küldöttség a hó 11-én Ilosvay Endre főszolgabíró vezetésével a vall. és közokt. miniszternél. A küldöttséget, melyhez Komjáthy Béla és több orsz. képviselő is csatlakozott, Mátészalka agilis képviselője, Jákey Zsigmond mutatta be a miniszternek. Ilosvay Endre főszolgabíró szóval is előadta a miniszternek az átnyújtott kérvény tartalmát, melyben Mátészalka közönsége a tanári karnak az állam terhére leendő kinevezését és a befolyó tandíjakkal átengedését kérte a község részére. A miniszter szívesen fogadta a küldöttséget, s megígérte, hogy amennyiben a sorrend és a rendelkezésére álló alap engedi, az 1904. évi költségvetésbe fel fogja venni. A küldöttség tisztelegte még Szilinszy Mihály államtitkárnál, Halász Ferenc miniszteri tanácsosnál és Morlin Emil min. osztálytanácsosnál, kik az ügy kedvező elintézését szintén megígérték. A küldöttség tisztelegései közben meggyőződött arról, hogy Jákey Zsigmond képviselő már előzetesen minden lehetőt megtett a siker biztosítása érdekében, amiért neki is hálatelt szívvel mondott köszönetet.

A Pázmány-Sajtó költözik. A Pázmány-Sajtó mostani Deakteri helyiségéből a Rakóczy-utca 25 ik számú házba költözik át. Az átpakolás már holnap kezdetét veszi. A kinek tehát ezután a Pázmány-Sajtóban vagy lapunk szerkesztőségében lesz dolga, a jelzett épületben kell keresnie.

A katonai javaslatok ellen. Vármegyénk közgyűlése Szatmár-Németi szab. kir. város átirata és Luby Géza országgyűlési kép-

tették, hogy nagy hangnnyal nem rendelkeznek, de ha az ördög mátkájáért elítélnek, akkor a mi igényeinket Szatmáron kielégíteni nem lehetne. Lónyay Piroska társulatunk egyik legügyesebb, legvonzóbb tagja, az ilyen tagokat pedig kötelességünk megbecsülni, nem pedig indokolatlan támadással kedvét venni. Kérünk tőle sok ilyen kedves alakítást, s akkor közönségünk kedvence lesz! *Holéczy Ilonát* (második feleség) a páthosz elkapta. A paraszt asszony nem úgy rajong, mint a grófné! Kitűnő volt *Ferenczy* (kovács legény), ügyes *Szentes* (csiki székely).

Szombaton két darabban volt részünk. Az „Almafa”, nem érdemelte a plágiumot, semmitmondó haszontalanság, melyet *Vedröd-Gizi* kedves naiv alakja tett valamennyirkedvessé. A rövid darab után annál kedvesebb műélvezetet nyújtott a „*Parasztbecsület*” rövid opera, mely édes, fülbemászó dallamával pótolta az előbbi hiányait. Szereplőink a darab nehézségeivel derekasan megbirkóztak s főképen *Juhász Ilonát*, *Bodát* és *Ferenczit* emeljük ki. A kar gyöngösesége kissé feltűnt, különösen a női alhangokat nélkülöztük. A karmestertől mindamelllett a betanításért őszinte elismerésünket nem tagadhatjuk meg.

Vasárnap közepes ház előtt Géczy a „*Régi szerető*” című új 3 felvonásos népszínműve került premierre. A darabban sok a kifejezés, sok a lelki küzdelem, a mi valószínűtlen meséje daczaráhálás szerepeket nyújtott művészeinknek. Hozzájárult az előadás érdekességéhez a kis Hermann Ellácska műkedvelő szereplése, kinek bátor fellépését és ügyességét több virágescokor és cukoresomag jutalmazta.

Ferenczy Misije és partnere, *Lónyay Piroska* Teczája ügyes játékaiknál fogva és *Szentes* számadója eredeti maszkiájával kiválóan sikerült s az életből vett alakok voltak; néhány kedves dalban is volt részünk.

Hétfőn fél helyárrakkal a *Sulamithot* nézte végig telt ház; az előadás ellen nincs kifogásunk, bárha az nem sikerült teljesen. Kedden ismét ujdonság került előadásra: *Gavault* és *Berr* francziából fordított az X. a-szony című kedves meséjű eredeti bonyoldalmakkal érdekessé tett bohózata üres ház előtt. Az élvezetes előadás *Holéczy*, *Bátosy*, *Szentes*, *Krémer* és *Étsy* érdeme. Jó izlésre mutat, hogy a vetkezési jelenet az eredeti tértől eltérően spanyol fal mögött folyt le.

== K I A D Ó K. ==

1901. január 1-től

a Káptalan Deák-téri házában azon helyiségek, melyeket jelenleg a „*Pázmány-sajtó*” használ.

Értekezhetni az alapítványi pénztárnál.

Szőlőoltványok

szokvány minőségben és európai nemes gyökere és szilva vesszőkkel teljesen lezárt árakon. Oltványok ezek 90-100 frt. Mindenik a legkiválóbb bor- és csemegéjafajból, fajtisztán teljes jótállással. Ha a szállítvány a megrendelésnek meg nem felelne, úgy az oda- és visszaszállítás költségeit, valamint a megrendelő által kifizetett összeget hiány nélkül azonnal visszafizetem. Így mindenki ebből szükségletét az én költségemen házához szállítva tekintheti meg.

Élőkerítés.

Gleditschia esemeték és magvak.

Óriás tövisű, igen gyorsan fejlődő sövénynövény. Ez az egyedül, melyből oly örökös kerítés nevelhető pár év alatt, rendkívül csokoly kiadással, melyen nemhogy ember, de semmiféle állat, még az apró nyulak sem hatolhatnak át, úgy hogy a bekerített részek teljesen kulcszártak. Minden rendeléshez rajzokkal ellátott útítási és kezelési utasítás mellékeljük. Bővebb tájékoztatót végezt szíves fénynyomatú díszes árjegyzékek ingyen és bérmentve küldetnek, rendelési kötelezettség nélkül. Az árjegyzésen kívül egy oly könyvet kap ezzel, ki címét egy levelezőlapon tudatja, mely nincsen az a ház vagy család, a hol annak tartalmát hasznára ne fordítanák, városban, falun, pusztán, gazdag vagy szegény családnál egyaránt. Így még azoknak is érdekében áll, kik rendelni semmit nem akarnak, mert benne számos oly közlemények foglaltatnak, melyek mindenkinek nagy szolgáltatást tesznek.

Diócsemeték. Kötve, óriási jövedelmet biztosító voltánál fogva, ennek tenyésztése majd minden gazdagságban az utóbbi időben rendkívül elterjedt.

Cím: „*Ermelléki Első Szőlőoltvány-telep*” Nagy Kágya, u. p. Székelyhíd.

Szép kivitelű s mindennemű teljesen felöltözött babák óriási raklára.

Végtelenül jutányos ár!

Szülők figyelmébe!

A közeledő karácsony örömet hoz a jó gyermeknek, a szerető szülők ajándékokat vesznek nekik s

karácsonyfát állítanak.

Legjobb honi és elsőrendű gyárak bevásárlási forrása erre nézve a

Kazinczy-utca 10. sz. alatt (kath. főgym. szomszédságában) lévő

BLATNICZKY ISTVÁN

dúsan felszerelt

SZATMÁRI BAZÁRJA.

Itt nagy választékban kaphatók: **gyermekjátékok, babák, csecsebecsék, karácsonyfadíszítmények, gyermek-kardok, puskák, dobok, leánykáknak is konyhafelszerelések, játékok stb.** minden igényt kielégítő minőségben és **jutányos árban.**

Ugyancsak üzlethelyiségemben kaphatók: mindenféle kivitelű nagyságu és **CSERÉPKÁLYHÁK**, *takaréktűzhelyek, kandallók, egyéb porcellán-, cserép-, üveg-tárgyak és ékítmények s számtalan itt fel nem sorolható disztárgyak nagy választékban. Cserépkályhák átalakítását és javítását elfogadom, s arra törekszem, hogy t. vevőimet a már ismert jutányos és pontos kiszolgálással minden tekintetben kielégítek.*

Az áru beszerzésénél a fősúlyt mindig arra helyeztem, hogy az lehetőleg *magyar gyártmány legyen.*

A n. é. közönség szives pártfogását kérve tisztelettel:
BLATNICZKY ISTVÁN.

Végtelenül jutányos ár.

Alapított 1890. évben. Telefon, interurbán 65. sz.

Karácsonyfára remek disztárgyak és Cukorkák.

Friss csemege szálló kilója 44. * Törmelék Chocolate kilója frt 1.20.

Az általános rossz viszonyok folytán, kérésre felajánlom, a legmegbízhatóbb forrásokból beszerzett árut **pontos és lelkiismeretes kiszolgálás** mellett, oly **olcsó** árakban, hogy a fővárosi üzleteknél is **jóval olcsóbbak**; különösen: **Londonból** importált **Rum, Orosz és Chinai tea**. Angol és magyar **tea sütemény**. Valódi **hollandi Heering**, legjobb Comacho **Angolna** és mindenféle páczolt, füstölt és conservált **hal különlegességek**. **Libamáj pástétom, Marhagulyás, Szarvas, Oz és Fácán** hus Conservék. Legjobb bozeni Conservált **zöld borsó**. Champion **Gomba** francia. Gergics (**angol uborka**.) **Boreczet** francia. **Mustár**, francia Diaphane és Tivoli üvegesébe és mérve. **Mártás**, Worcester Angol. Boszniai **aszalt szilva** különlegesség. Leghíresebb bozeni **befőtt** és Conservált **gyümölcs**, barack **íz és birsalma sajt**. **Maggi** kitűnő **leves izelítő**. Szt. Anna (maláta Cacas **táp sütemény**). Nestle (gyermek **táp liszt**). Glasner féle **Piskóta** (gyengélkedő gyermekeknek és vöröszegényeknek.) Kalsbadi **Kenyer** és **Ostyák**. **Sago kása** és **Tapioca** francia. **Zab Cacao** (gyengélkedő gyermekeknek.) Valódi Ementhal, **Trappista, Rognfort, Pármái, Romadour** és **Kincsem, Sajt**, Legjobb Orosz **Caviár**. Valódi **Görög, Spanyol, Rajnai** és **Bordeauxi bor**. **Palugyay J. és fiai Jalics A. Ferencz és társai** és az **Erdélyi pincze egyet magyar borai** lerakata. Erven **Lucas Bols** hollandi, **Kenyeres K.** brassói, **Girolamo Luxardo** zarái, **J. A. Baczewsky** lembergi és legjobb **hazai gyártmányu likör különlegességek**. **G. H. Mumm & Co., Duminy & Co. francia**, **Törley József** és trsai, **Belatini Braun A. és Hubert J. E. magyar pezsgő bor**. **J. & F. Martell, Jules Robin & Co., francia**, **Magyar francia Világosi, Gróf Keglevich István magyar Cognac**. **G. és W. Heller, Veit Fürth** és fia, **Stollwerk Testvérek, magyar gyártmányu** Cukorka és Chocolate bonbonok.

Vidéki megrendeléseket már 5 kgr. súlyig bérmentve, ingyen csomagolással szállítok.

Szíves pártfogásukat kéri,

alázatos szolgálattal

LÖVINGER JÓZSEF

fűszer és csemege-kereskedő
Deákter 17. sz. Lengyel Endre ur házában.

K. & C. Popoff Testvérek valódi orosz tea főraktára.

Mindeféle csinos ajándék tárgyak.

KUGLER HENRIK (Gerbeaud E.) és kir. udvari szállító Chocolate és cukorka kizárólagos raktára.

FRITZE O. hites gyártmányu valódi borostyánkő padlómaáz cseppelti főraktára.

Birtok parcellázás!

Tulajdonos Debreczeni Első Takarékpénztár megbízása folytán rendkívüli kedvező fizetési feltételek mellett **f. évi használatra bérbeadjuk vagy eladjuk**

holdankinti parcellákban

Nagy-Ar községben (f.-gyarmati járás) levő I. oszt. szántó és kaszálóból álló mintegy

1400 holdas nemesi birtokot,

(legmodernebb emeletes kastély, kiválóan gondozott park és gazdasági épületekkel.) -- Venni vagy bérelni szándékozók forduljanak levéltelleg vagy személyesen nagyari, fehérgyarmati vagy szatmári irodánkhoz.

Ezzel kapcsolatosan értesítjük a n. é. közönséget, hogy **buda-pesti első rangú pénzügyminiszternél 15-70 évig terjedő**

olesó törlesztéses kölcsön

kapható 600 koronától a legmagasabb összegig, első és második helyen a legrövidebb idő alatt oly kedvezményekkel is, hogy **az adós elhalálozásával tartozása is megszűnik és az örökös tehermentes birtokhoz jut.** Meglevő terhek is átváltoztathatók ezen kedvezményes kölcsönre és esetleg **nagyb-összege.**

Ügyfeleink kívánataira felvettük továbbá üzletkörünkbe az alábbi ügyletek lebonyolítását is:

- 1) Szerzünk **olesó személyi és váltóhitelt.**
- 2) Olesó kölcsönt **terményáru, értékpapir, sertés és marha állományra** anélkül, hogy a terményt vagy árut a tulajdonos befuvarozás és raktározás költségeivel terhelné.
- 3) Közvetítjük helybeli vagy vidéki **pénzügyintézetek és részvénytársaságok részvényeinek eladását és vételét.**
- 4) Birtokok parcellázását, birtokok és házak eladását, vételét, bérbeadását és bérbe vételét.
- 5) Nyilvántartjuk a felsorolt kereskedelmi ügyekben a **keresletet és kínálatot.**

Neuschlosz Testvérek

törvényszikleg bejegyzett cég, **BANK-BIZOMÁNYOSOK.** Szatmári iroda: Arpád-utca 20. Telefon sz. 16.

Havanna rum,

mely

Adler és Gold cs. és kir. udvari szállítók által Kassán

kerül forgalomba, az elismert **legjobb és legolesőbb tearum.**

Kapható minden fűszer és csemege üzletben.

E rum utóbbi időben silány áruval való gyakori utánzásnak van kitéve, miért is a t. teakedvelő közönség törvényesen védett címkeire figyelmeztetik.

Árjegyzék.

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

MÉSÁROS és HENTES, FRISS és FÜSTÖLT HUSNEMŰEK ÜZLETÉBŐL
Szatmár, Széchenyi-utca sarkán.

Helybelli megrendelések hazaszállítva.

Az árak változás esetén kötelezettség nélkül készpénz, vagy utánvétellel értendők.

5 kilós postarendelmény pontosan eszközöltetik.

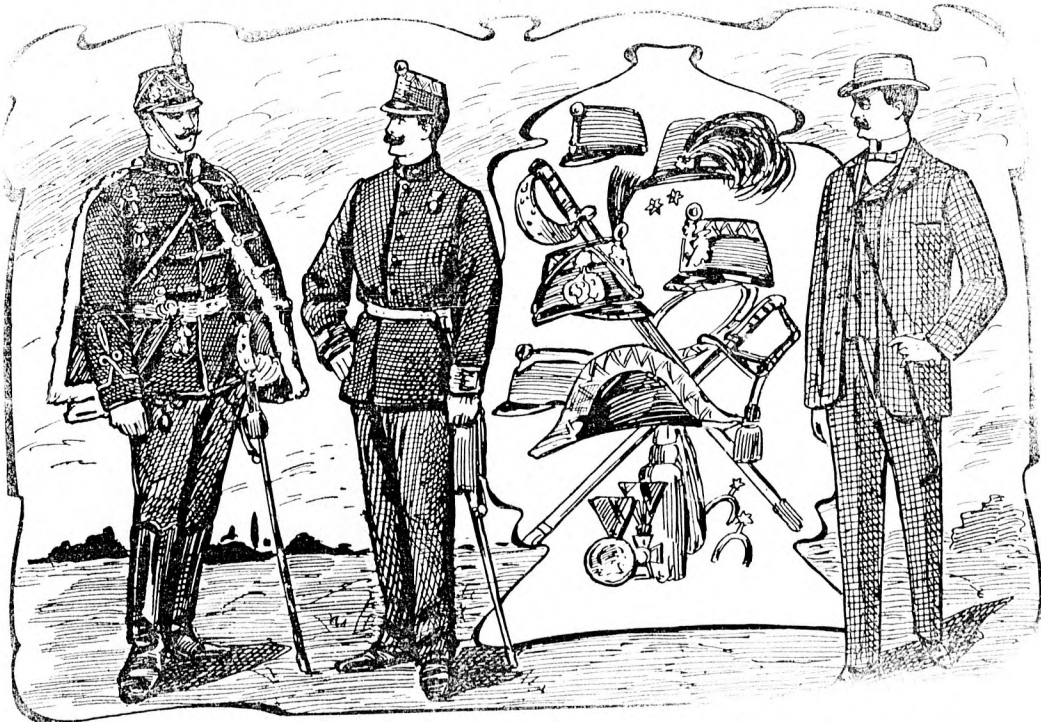
Friss husok.		Füstölt áruk.	
	frt. kr.		frt. kr.
1 ko. I. Marha hus	52	1 ko. debreczeni páros	80
" " Sertés	56	" " Lengyel kolbász	76
" " Borju	56	" " Sonka kolbász	80
" " Bárány	—	" " krakói	80
" " Juh	—	" " Krinolin	80
" " Friss háj olvasztani	72	" " Parizer	80
" " szalona	68	" " Máj sajt	80
" " " bőr nélkü	68	" " Disznófej sajt	80
" " Friss kolbász bors.	100	" " 100 pár Virsli tormás	4
" " fok. czitr.	64	" " 100 pár frankfurti	8
" " Friss zsir	80	" " 100 drb. Salvaládé	4
Kolbász áruk.			
1 ko. Szalámi	180	Füstölt áruk.	
" " füst. magyar kolb.	80	1 ko. Sonka páczolt	1
		1 ko. Sonkacsont nélkül	1 10
		" " " kifőve	2
		" " Császár hus bőrrel	80
		" " Karaj bőr nélkül	80
		" " Lapoczka és oldal	64
		1 ko. Páczolt nyelv	1
		1 drb. Sertés nyelv	20
		1 ko. Tepertő	60
		Szalonák.	
		100 ko. Fehér szalona	80
		1 ko. Paprikás stráf	80
		" " Kolozávári szelet	88
		" " Füstölt szalona	88

Tisztelettel

BÖLÖNYI LÁSZLÓ

INGLIK JÓZSEF

polgári, papi- és egyenruha-üzlete
Szatmáron, Deák-tér, (Városház-épület.)

Több egyenruházati intézet szerződött szállítója.

Készít mindennemű **polgári öltönyöket, papi reverendákat;** mindennemű öltöny készítésnél a főszólyt az **elegáns szabás és finom kivitelre** fektetem, a mellett teljes kezességet vállalok szállítmányaim valódi színe és tartósságáért.

Állandó nagy raktár honi és angol gyártmányu szövetekben. Első-rangu egyenruházati és hadi felszerelési intézet. Üzletem **nagy forgalma** pital áruimat **olesóbb ár mellett** szállíthatom, mint bármely más cég.

Átalakítások gyorsan és olesón eszközöltetnek.

Kérem ennél fogva engem becses megrendeléseivel megtisztelni, biztosítom, hogy a legcsekélyebb megrendelésnél is a legnagyobb megelégedésére fogok szolgálni.

Maradok kiváló tisztelettel:

INGLIK JÓZSEF

szabó-mester,

PÁZMANY-SAJTÓ KÖNYVNYOMDA
SZATMÁR, Deák-tér 29.

Készít mindennemű nyomdai szakmá vágó munkákat a **legjutányosabb árak** mellett.

Vidéki megrendeléseket azonnal készít s továbbít.

EGYHÁZI, ISKOLAI nyomtatványokból NAGY RAKTÁR. IRODAISZEREK s PAPIROK a **LEGOLCSÓBB ÁRON** szerezhetők be.

Ugyanitt rendelhető meg a

„HETI SZEMLE“

politikai lap is, melynek előfizetési ára egész évre **6 kor.** Tanítók- és iparosoknak **4 kor.**

Hirdetések jutányosan vétetnek fel.

és szájviz.

Fogorvosi műtermem

(Hám-János-utca 1. sz. a színház mellett) újra rendezve, készíték: egyes fogakat, teljes fogsorokat kaucsuk és arany foglalványon.

!!! Kivánatra szápad nélkül !!!

Porcellán, arany, platin és cement tömést,

arany fogkoronákat.

Foghuzás a legujabban feltalált szerekkel teljesen fájdalom nélkül. Rendelek d. e. 8 órától d. u. 5-ig.

Albisi **Bakcsy Domokos,**
orvos-fogorvos.

és szájviz.

Tüzifa-eladás.

2 éves vágásu

első rendű

hasáb bükk és gyertyán

vegyesen, köbméterje

6 korona

1 kis kocsi (10 köbméter) vételnél **57 korona 50 fillér,**

1 nagy kocsi (20 köbméter) vételnél **115 korona.**

házhoz szállítva.

Legkevesebb 2 köbméter szállítható.

Megrendelhető a **Szatmár-erdői h. é. vasut üzletkezelőségénél, Szatmár, Deák-tér 24 sz. (Takarék-pénztári épület).**

AZ

OLCSÓ KARÁCSONYI VÁSÁR

PÁSKUJ IMRE

HAZAI

IPARCSARNOKÁBAN

MEGKEZDŐDÖTT.

Ruházati műterem a főtiszt. papság részére

a „vöröskereszt“-hez.

Kitüntetve:

Bécs, Páris, London, Madrid, Brüsszel, Bologne, Tunis, St.-Gilet stb.

SKARDA VILMOS

IV. Waltergasse 1. Bécs. IV. Favoritenstrasse 28.

Ajánl

papi-, rend- és világi

RUHÁKAT;

havelokokat.

Biretumok, kollárék,

chemisettek, házi- és utisapkák, kapucniak, cingulusok nagy választékban. Valamennyi készítmény a legjobb anyagból tartós és diszes kivitelben **Szövetek méter száma** is eladatnak.

EGYHÁZI SZEREK

végleges megrendelés után olcsón szállíttatnak.

○○○ Arjegyzékek és szövetminták ingyen ésbérmentv ○○○○○